

Clinicum

Utbildningscentrum för medarbetare och studerande

Utbildningsbokslut 2020**Verksamhetens uppföljning av utbildningsbokslutet 2019 och genomförda åtgärder under 2020**

Danderyds sjukhus har till trots rådande pandemiska läge med stor ansträngning kunnat upprätthålla och utveckla sitt utbildningsuppdrag under året. Sjukhusets utbildningsråd som beredande organ under FOUU-kommittén har genom sin representation av utbildningsföreträdande, chefer och pedagogiska funktioner drivit ett systematiskt kvalitetsutvecklingsarbete inom verksamhetsintegrerat lärande (VIL). Rådet har bidragit till säkerställande och följsamhet till rådande direktiv och riktlinjer rörande utbildning, undervisning, lokaler, utrustning och digitala förutsättningar för att studenterna skall kunna uppnå sina lärandemål. Tydliggörande, stöd och förstärkning av VIL-processens struktur och fortsatt utveckling av kvalitén i utbildningsuppdraget utifrån pedagogisk, akademisk och professionell kompetensutveckling enligt kriterier för USV-enheter har funnits som målsättning. Utifrån tidigare beslut i FOUU-kommittén följs utbildningsuppdraget upp i sjukhuset verksamhetsuppföljningar med ett återkommande och stärkt utbildningsfokus.

Övergripande har samtliga verksamheter kunnat upprätthålla väl fungerade rutiner för kommunikation om namngiven handledare och kontaktvägar samt introduktion av studenter inför VFU-start.

Inom flertalet verksamhetsområden drivs och utvecklas studentsalar, vilket skapat positiv utveckling av den akademiska lärandemiljön och givit ökade förutsättningar för studenternas behov av fysiskt utrymme och integrerat lärande i vårdverksamhetens kontext. Studentsalar erbjuder mycket goda möjligheter till såväl peer-learning som interprofessionellt lärande där studenter på olika nivåer och från olika utbildningsprogram kan samverka och lära med, av och om varandra. Handledarna arbetar i hög utsträckning efter "Lärandemodellen" och stärks i sin förståelse runt de studerandes lärandemål och bedömningsinstrument i verksamheten. Studentsalarna är

en framgångsfaktor för att stärka studenternas lärandemiljö och ger en ökad förståelse och kunskap om utbildningsuppdraget inom organisationen.

Förutom implementering av "lärandemodellens" perspektiv av interprofessionellt-, student- och personcentrerat lärande i många delar av organisationen så har utvecklingen av andra pedagogiska modeller såsom problembaserat lärande, case-metodik, peer-teaching, reflektionsseminarier i handledning och klinisk utbildning av studenterna utvecklats. Framtagande av lärandeaktiviteter kopplade till studenternas lärandemål, feedback, återkoppling och reflekterande praktik är återkommande inslag i verksamheterna. Flera verksamheter har valt nya instrument för att förbättra den formativa bedömningen och den strukturerade återkopplingen. I olika forum, utbildningsgrupper och pedagogiska råd diskuterar och utvecklar utbildningsuppdraget inom verksamheterna och ger stöd åt handledare och stärkt förståelse för utbildningsuppdraget. Ökad involvering av chefer i utbildningsuppdraget har förstärkt stödet till handledarna i deras uppdrag att handleda studenter.

En samlad bild och effekter av hur vårterminens och höstterminens rådande pandemi påverkat sjukhusets utbildningsuppdrag; den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) har inte kunnat löpa på som vanligt utan man har tvingats göra kontinuerliga anpassningar. Inställningen och målsättningen inom verksamhetsområdena har varit att bibehålla den kliniska utbildningen så långt det har varit möjligt. Initialt var det dock svårt att upprätthålla studentuppdraget särskilt inom hårt belastade verksamhetsområden. Brist på skyddsutrustning, en kraftig ökning av svårt sjuka patienter i Covid-19, neddragen elektiv vårdverksamhet samt omfördelning av handledande personal bidrog till att ett fåtal studenter fick avbryta sin VFU alternativt fick fortsätta på annan avdelning eller inom annan verksamhet. Inom så gott som alla verksamhetsområden har man successivt gjort anpassningar och hittat lösningar för att få till utbildningsuppdraget på ett fungerande sätt. Man har ändrat och förskjutit VFU-tiden och man har flyttat studenter till andra avdelningar. Inom vissa verksamhetsområden där förändring och neddragning av patientflödet påverkade studenternas VFU hittade man digitala lösningar i form av redan inspelat material och film och detta fick ersätta patientkontakt. Studentintroduktioner gjordes om och anpassades till rådande riktlinjer avseende avstånd och antal fysiska deltagare. Dialogen med lärosätena intensifierades för att skapa klarhet kring riktlinjer.

Sammanfattningsvis kan man säga att föregående år har genomsyrats av anpassning och en stor vilja och engagemang att se till att de studerande kunde uppnå sina lärandemål och fick sin verksamhetsförlagda utbildning tillgodosedd trots de utmaningar pandemin har medfört. Sjukhuset har även gjort investeringar i AV-teknik för att tillgodose ökande krav på digitalisering och distansundervisning samt E-lärande.

Verksamhetens planering inför fortsatt utbildningsuppdrag under 2021

I en utmanade tid med fortsatt snabba anpassningar i utbildningsuppdraget utifrån rådande pandemi, förändringar i vårdverksamhetens vårduppdrag och skiftande förutsättningar för handledning av studerande kommer det under det kommande året behövas ett tätt samarbete mellan lärosäte och vårdverksamheten för att möjliggöra studenternas verksamhetsintegrerande lärande och möjligheterna för studenterna att uppnå sina lärandemål.

Fortsatt samverkan med lärosätena kring utvecklingen av de akademiska lärande miljöerna är nödvändig, framförallt om det ska utvecklas mot större interprofessionella inslag med ett mer flexibelt handledarskap. Ett specifikt utvecklingsområde är att tydliggöra lärandemålen för studenternas VFU, framförallt med koppling till det studentcentrerade lärandet.

Andra utvecklingsområden som behöver prioriteras är hur vi kan understödja studenternas behov av att träna på/diskutera evidensbaserade arbetssätt för att undvika risker och tillbud. Det senare kan med fördel tränas i simulerade miljö på KTC/Simuleringsenheten.

Chefernas stöd till handledarna är en framgångsfaktor och det behöver stärkas samtidigt som verksamhetsledningarna generellt behöver skapa fortsatt utrymme och stöd till handledarna i ännu större utsträckning. Detta för att kunna bereda plats för utbildningsuppdraget i verksamheten och för att kunna upprätthålla såväl kvalitet som kvantitet i utbildningsuppdraget. En fortsatt utveckling av studentsalar för att möta kommande behov av vårdtagarnära utbildningars behov av professionsinriktad handledning och interprofessionellt lärande samt ge utrymme till fler studerande kategorier planeras.

Den fortsatta utvecklingen av utbildningsuppdraget behöver understödjas med en strategisk plan för handledarens pedagogiska kompetensutveckling, både på grundläggande och mer avancerad nivå kopplat till specifika utbildningsfunktioner.

Verksamheternas planering inför fortsatt utbildningsuppdrag riktar in sina åtgärder mot utökad pedagogisk kompetensutveckling, utveckling av interprofessionellt- och studentcentrerat lärande, kompetensförsörjning, ledning och styrning av utbildningsuppdraget.

Pandemin, bemanningsläget och sjukfrånvaron har varit och kommer fortsatt att vara kritiska faktorer för utbildningsuppdraget varför fortsatta åtgärder riktas mot kompetensförsörjning, rekrytering samt bibehållande av medarbetare då sjukhusets i sin strävan är att vidmakthålla och utveckla de studerandes lärandemiljö och kunskapsinhämtning utifrån sjukhusets utbildningsuppdrag.

Sammanställt enligt uppdrag

Helena Lindén
Studierektor klinisk utbildning
Clinicum

Bilaga - Handledarkompetens

Ett verksamhetsområde redovisar att totalt 44% av medarbetarna har genomfört e-lärande Handledning inom VIL.

Övriga verksamhetsområden har redovisat handledarkompetens per yrkeskategori, dock saknas uppgifter inom vissa yrkeskategorier vid flera verksamhetsområden.

	e-lärande Handledning inom VIL	Stepping stones	Handledarutbildning alt HPK 7,5 hp	Handledarutbildning > 7,5 hp	ST-handledarutbildning
sjuusköterska/specialist-ssk barnmorska (uppgifter saknas)	37,6%	1,3%	4,5%	2,7%	
biomedicinsk analytiker	30,0%		5,0%		
fysioterapeut	47,4%	4,6%	26,4%	6,9%	
arbetsterapeut	32,0%	1,2%	27,4%	3,6%	
dietist	80,0%		20,0%		
logoped			76,9%	1,9%	
undersköterska	16,0%		0,1%		
medicinsk sekreterare	31,0%	9,2%	1,1%		
läkare	12,2%		9,72%	1,1%	46,9%